

SVENSK MUSIKTIDNING

N:r 15.

Redaktör och utgivare:
FRANS J. HUSS.
Telefon: Brunkeberg 14 97.

NORDISKT MUSIKBLAD.

Stockholm den 16 Okt. 1909.

Expedition: Kammakaregatan 6.

Pris: Helår 5 kr. Lösnummer 25 öre.
Annonspris 20 öre pr petitråd.

29 Årg.

Jacques Offenbach.

Namnet operett hade fordom en mera kvantitativ-diminutiv än kvalitativ betydelse, betecknande en opera, eller ett sångspel af mindre omfång; sedermera öfvergick det på den farsartade, burleska musikpjesen, som fick sitt pregnantaste uttryck i »offenbachiaden», den genre, hvars förnämsta och egentligen första representant var Jacques Offenbach. Visserligen kallas Hervé för den franska operettens fader, men Offenbach förtjänar bättre detta namn. Att dess vagga skulle stå i Frankrike, i Paris var naturligt nog, ty för de lifliga, spirituela fransmännen syntes stilen alldeles vara skapad och där funnos de rätta betingelserna för den uppsluppna, lätta, frivola operettens framgång och utveckling. Eget nog var den lustige Offenbach liksom den

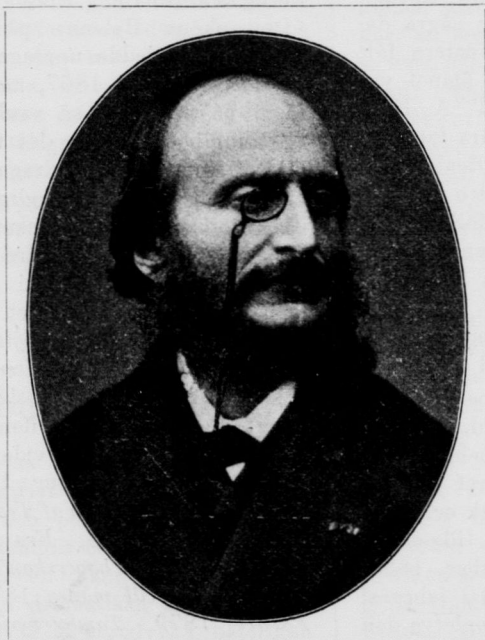
seriöse Gluck af tysk härkomst och båda sökte sedan sin lycka och framgång i den franska hufvudstaden. I den antika världen, i Greklands gamla saga och historia, sökte Gluck ämnena för sina sceniska musikskapelser, i enlighet med tidens anda. Så uppstodo hans »Orphéus» samt »Paris och Helena» — att nu endast nämna dessa hans verk — och karrikerade den antika stilen i dem trädde sedan, ett århundrade senare, hans landsman Offenbach upp med sin »Orfeus i underjorden» samt »Den sköna Helena», hvarmed han grundlade sitt rykte. Offenbach hade upptagit Glucks mantel och ändrat om den till en narrkäpa.

Återupptagandet af »Den sköna Helena» på Oscarsteatern helt nyligen har gifvit oss anledning att fästa uppmärksamheten på den vidtbekante populäre tonsättaren, som med sina glada och kvicka operetter nu i ett halft

sekel muntrat upp all världen och nog ännu länge kommer att med sina friska melodier och liffulla rytmer täfla med eller öfverglänsa nyare tiders operettfabrikanter.

Vi ha också därjämte velat illustrera denna biografiska uppsats, den enda i denna tidning hittills förekommande, med hans porträtt, efter en fotografi, som är lika lyckad, som nu mera sällsynt att komma öfver. Jämt 90 år ha nu förflutit sedan operett-maestrans födelse.

Jacques Offenbach föddes i Köln af judiska föräldrar d. 21 Juni 1819. Såsom gosse lär han, efter hvad det uppgifves, ha kommit till Paris och under ett år, 1833—34, studerat vid dess konservatorium. Hans hufvudinstrument var violoncellen. Hur länge han stannat där ha vi oss ej bekant; hvad man vet är han år 1842 från Köln på allvar flyttade till den franska

Jacques Offenbach.

Charlotte Strandberg.

hufvudstaden och där sedan tillbragte sitt lif. Han följdes dit af sin fyra år äldre broder, som var violinist och äfven kom att stanna där såsom praktiserande musiker till sin död, hvilken inträffade samma år som broderns. Aldrig kunde två bröder vara mera olika; Jacques rörlig, liflig och glad till sin natur, Jules trög, egensinnig och trumpan, som gammal ungtal slutande sin bana i världsstaden. En lefnadsteckning öfver honom i förra årgången af denna tidning lämnar närmare upplysning om hans lif och lefverne. Helt meddellösa begåfvor sig de båda bröderna till Paris, men Jacques, som var god violoncellist hade godt mod och energi nog att underkasta sig alla umbäranden, med förhoppning att göra sig känd genom medverkan vid konserter. Visserligen lyckades det honom, men med betalningen därför var det kinkigt nog. Så sökte han anställning i Opéra Comiques orkester och erhöi äfven sådan med den anseliga lönen af — 85 francs i månaden. Han förlorade dock ej modet och på lediga stunder komponerade han flitigt men lyckades sällan att få sina kompositioner uppförda. Genom en del vådevillmusik och sånger, men i synnerhet genom att sätta musik till La Fontaines faller väcktes uppmärksamheten på hans talarg som tonsättare och år 1847 blef han kallad att föra taktpinnen i Théâtre Français orkester men lämlade redan året därpå denna befattning, ägnade sig sedan under de följande sju åren åt strängt arbete och skref en mängd enaktsopere'ter, hvilka han emellertid — med undantag af operetten »Pepito», 1853, som dock ej vann någon framgång — icke lyckades få uppförda förr än han genom mäcenathjälps kunde skaffa sig en egen teater, som han gaf namnet »Bouffes-Parisiens». Första representationen å denna lilla scen vid Champs Elysées ägde rum d. 5 maj 1855, och nu skördade han stort bifall med en mängd små melodiska och kvicka operetter såsom *Les deux aveugles*, (»De båda blind»), *La rose de Saint-Flour*, *Bataclan*, *La chanson de Fortunio*, *Le Mariage aux lanternes* etc. Teatern flyttades emellertid snart till Passage Choiseul. Med *Orphée aux enfers*, 1860, — »Orfeus i underjorden» — beträdde Offenbach det parodiska och något lättfärdiga gebitet, på hvilket han sedan emellertid vidare firade stora triumfer med *La belle Hélène* (1864), *Barbe bleue* (1866), (»Riddar Blåskägg»), *La vie parisienne* (1866), *La grand-duchesse de Gérolstein* (1867), *Le château à Toto* (1868), *La princesse de Trebizonde* (1869) m. fl. Samma år som den sistnämnda gick hans oförgångliga men roande och kanske bästa operett *Les brigands* — »Frihetsbröderna» — öfver scenen. En annan hans operett af samma slag, tillhörande de äldre är *Le voyage de mesieurs Dunan*, som först uppfördes 1862 i Paris och samma år gafs på Södra

teatern i Stockholm. In på 1870 talet började Offenbachs skaparkraft allt mer afmattas och dessförinnan hade han synnerligast i *Lecocq* med dennes »Teblomma» (1868) fått en farlig medtäflare på operettens fält. Till Offenbachs senare period höra *Les braconniers* (1873, »Tjufskyttarne»), *Madame l'archiduc* (1874, »Fru ärkeherdigen»), *La boulangère à des écus* (1875, »Rika bagerskan»), *Le voyage dans la lune* (1875, »Från jorden till månen») *Madame Favart* (1879), *La fille du Tambour-major* (1879, »Stella»), *Belle Lurette* (1880, »Vackra tvätterskan»), hvilka tre sistnämnda emellertid hade stor framgång. Han fick äfven pjäser uppförda på Opéra comique, *Barkouf* (1860) och *Robinson Crusoe* (1867) samt på Stora operan baletten *Papillon* (1860) äfvensom i Wien *La fée du Rhein* (1864). Ledningen af sin egen ofvannämnda teater nedlade Offenbach 1866 och uppsatte sina stycken på andra teatrar såsom Variétés, Palais royal m. fl., men 1872—76 stod han åter i spetsen för en egen teater, nämligen Gaité, ett företag, hvarpå han dock förlorade största delen af sin betydande förmögenhet. Han tänkte nu reparera saken med en konsertturné i Amerika, beskrifven af honom i en bok »Notes d'un musicien en voyage» (1877), men misslyckades däruti. Han lefde sedan uteslutande på iscensättningen af sina verk, men hans hälsa började försvagas och han var under sista åren svårt plågad af gikt. Ända från tidigaste tiden för Offenbachs verksamhet på scenen hade hans ärelystnad riktats på att få räknas bland komponister som kunde blifva stödjeplare för Opéra Comique, men sedan operetten blef hans verksamhetsfält fick han ej rast eller ro att ägna sig åt större uppgifter. Först under de sista åren kunde han få arbeta för uppnående af detta mål. Den bekante franske författaren Jules Barbier hade tillsammans med Michel Carré för några decennier tillbaka på Odéon-teatern fått uppförd en dram, hvartill ämnet var hämtadt från tysken E. T. A. Hoffmanns på sin tid så populära fantastiska berättelser. Då nu Offenbach af honom utbad sig en libretto till den opera han ville komponera, föll Barbier på den idén att från Hoffmanns excentriska lif och diktning taga ämnet för en sådan, och så uppstod *Les contes d'Hoffmann*, åt hvars komponerande Offenbach ägnade sig med all ifver. På skrifvandet af sina operetter använde han otroligt kort tid, men till denna operas fullbordande behöfde han årtal; han skref och skref om och blef aldrig nöjd. Tiden gick och hans krafter sjönko mer och mer, tills döden träffade honom d. 5 oktober 1880. Hade han lefvat till den 10 februari året därpå, hade han fått upplefva den skönaste stund i sin lefnad och kunnat bevittna den stora succés hans »Hoffmanns sagor» då vann på Opéra Co-

mique. Pjesen har sedan gått öfver en mängd operascener i utlandet. I Stockholm uppfördes »Hoffmanns äfventyr», fantastisk opera af Jules Barbier, musik af Offenbach, första gången på Nya teatern d. 17 dec. 1881 i öfversättning af Ernst Wallmark med fru Östberg i den tredubbla kvinliga rollen, hvilken hon äfven uppbar då operan under namnet »Hoffmanns sagor» första gången uppfördes på Kgl. operan d. 17 maj 1889.

Om vi nu skulle redogöra för de operetter af Offenbach, som gifvits i Sockholm, så upptaga de en ganska lång lista, och en del af dem ha gifvits på flera teatrar härstädes. De årtal vi satt inom klammer gälla första uppförandet i Paris. Offenbach-operetter förekommo här först på Mindre, sedermera Dramatiska, teatern. Så uppfördes där redan 1857 *En sömnlös natt*, öfvers. af Fritz Arlberg, 1859 *Byspelmannen*, *De bägge blind», 1860 Förlofningen vid lyktsken, Orfeus i underjorden*, som förut i sept. gifvits å Djurgårdsteatern, och *Ba-Ta-Clan* 1861. *Fortunios visa* i öfvers. af E. Wallmark gafs 1862 på operan, den enda Offenbachs-operett vi erinra oss gifven å dess scen. Samma år framträdde *Herran Dunans resa* på Södra teatern, där *Den sköna Helena* våren 1865 här hade premiär med frök. Hjortsberg i hufvudrollen, som af henne återgafs mera behagligt än själfsväldigt uppsluppet. Redan samma år fick en kunglig scen, nämligen den Dramatiska teatern denna operett på sin spellista, då Helena återgafs af fru Charlotte Strandberg, Paris af hr Dahlgren, Menelaus af Knut Almlöf och Calchas af C. J. Uddmann. I titelrollen har för öfrigt uppträdt på den 1867 öppnade Hammerska teatern, som sedan fick namnet Mindre teatern, frök. Wiberg och fru Cysch, på hr Ranfts teatrar fröken Rosa Grünberg och fru Anna Pettersson-Norrie. Framgången med »Den sköna Helena» på Dramatiska teatern föranledde upptagandet där af *Riddar Blåskägg* 1867, men detta ansågs på flere håll så vanhelgande för en kunglig scen, att det till och med blef fråga om att indraga riksdagens understöd till de kungliga teatrarne på grund af en sådan »skandal». Operetten gafs sedan med fru Norrie som gäst i Anna Lisas parti på Vasateatern 1889 och 1893 samt på Svenska teatern 1900. *Storhertiginnan af Gérolstein*, från 1867, *Pariserlif* fr. 1868 och *Frihetsbröderna*, fr. 1870 äro för öfrigt de operetter af Offenbach, hvilka mest gifvits här, och vidare må anföras *Rosen i Saint-Flour* 1867, *Slottet Toto* 1869, *Prinsessan af Trapezunt* 1871 *Tjufskyttarne* 1873, *Fru ärkeherdigen* 1875 (1874), *Rika bagerskan* 1879 (1875), *Från jorden till månen* 1877, *Madame Favart* 1879, *Tamburmajorens dotter* 1880, *Vackra tvätterskan* 1881 och *Advokaten Peronilla*, som i april 1905 gafs några gånger å Östermalmstea-

tern, möjligen något af Offenbachs senaste arbeten.

Till förökande af listan må nämnas följande här gifna mindre operetter af honom, upptagna här på 1880- och 1890-talet. *Mamsell Ettermugg*, *De prat-sjuka*, *Daphnis och Cloë* (vid Vasa-teaterns invigning 1886), *Herr och fru Denise*, *Fritz och Lisa*, *Lilla roseknoppen* (La jolie parfumeuse) och *En soaré i Kåbbrinken*.

En träffande karakteristik öfver Offenbach lämnar denna tidnings förre redaktör dr. Adolf Lindgren, (i Nord. Fam. B.) då han om honom yttrar följande: »Med sina omkr. 100 operetter har Offenbach skapat en genre, som på sitt sätt varit ett lika troget uttryck för tidsandan, som dess antipod, Rich. Wagners operor, i sitt slag. Mot den senares tunga, kontrapunktiska apparat satte Offenbach den lätta, populära, till och med banala melodien; mot den andres medeltidsmystiska symbolik satte Offenbach den glada njutningen af det närvarande lifvet, sådant detta tedde sig i Paris under andra kejsardömet's blaserade demomondesmak. — Som melodist var Offenbach omdöme samt idens största talang, ett kanske som icke lider minsta intrång däraf att han ej sällan ställde sin begåfning i det vulgäras tjänst och äfven upprepade sig själf. Hans rytmik är pikant och originell, om än alltför ofta väl dansant, instrumentationen ej sällan fyndig, den komiska kraften äfven i sin råhet oemotståndlig. Då man hört hvilken härlig musik han måktat skapa i sina bättre ögonblick — särskildt i »Hoffmanns ägon» — måste man på det lifligaste beklaga att ett sådant snille mest förlösade sin förmåga på efemera gyckelspel och frivoliteter. »Offenbachaden» har verkat öfvervägande skadligt både på smaken och moralen. Likväl fordrar rättvisan det erkännandet att Offenbach själf ej i första hand kan göras ansvarig för sina librettörfattares dumheter och slipprigheter, om han än i sin mån dels förstärkte, dels maskerade dessa genom musikens rafflande färgläggning. Offenbachs tidigare smärre operetter äro i allmänhet älskvärda och oskyldiga skämtstycken, hvilka på sin tid fyllde ett verkligt behof och till en del ännu i dag gifvas med fördel.»

Charlotte Strandberg.

»Den sköna Helena» på Oscarsteatern, som gifvit anledning att lämna en biografi och porträtt af tonsättaren, har också kommit oss att tänka på den Helena, som en gång framträdde på den kungliga dramatiska teaterns scen och där gjorde så stor lycka, nämligen fru Charlotte Strandberg, särskildt då man i år kan räkna jämt sextio år sedan hennes första framträdande på

scenen och två decenniers förlopp sedan den så omtyckta konstnärinnan tog farväl af operascenen och offentligheten. Ännu lefver hon vid god vigör och har haft tillfredsställelsen att nu på Oscarsteatern få bevitna en stor framgång för sin sonson Olle, och detta just i »Den sköna Helena» såsom prins Paris. Den vackra stämman har han i arf från far och farfar, därmed förenande ett för scenen mycket fördelaktigt yttre, hvilket allt man kunde konstatera från hans uppträdande på operan, innan han nu öfvergått till operetten. I förbigående må erinras om att Oscarsteaterns nuvarande Helena senast för två år sedan uppmärksammades, äfven med porträtt i denna tidning. Vi ha nu, som sagdt, i stället velat fästa uppmärksamheten vid den grekiska drottningen i Charlotte Strandbergs person och följa därvid delvis en för länge sedan i denna tidning införd biografisk uppsats.

* * *

Den 3 oktober 1849 uppträdde — berättar Frans Hedberg — uti melodramen »Hittebarnen» en rask och duktig pojke, som väckte sympati genom sina lofvande artistegenskaper. Denna pojke var i verkligheten en flicka, och nämnda egenskaper voro — enligt samme förf. — en sprittande liflighet, strålade godt lynne, rask och tilltagsen djärfhet, som aldrig blef okvinlig, men bevarade eleven från falskt känslopjunk, en pikant täckhet, behaglig figur, blixtrande lifliga, mörka ögon, en icke stor, men frisk, väljudande och bildbar stämma samt en instinktlik begåfning för scenisk konst, som gör sig gällande äfven utan studier.

Denna flicka skulle ännu i bortåt 40 år vara ömsom pojke, bondtös, amma, markisinna, odalisk — allt annat än sig själf, och dock alltid densamma, särdeles i en oförytterlig egenskap: ständig ungdom.

Albertina Josefina Charlotte Linderöth föddes i Stockholm d. 25 juli 1830 och antogs som elev vid baletten d. 1 juli 1844, således vid knappt 14 år. Redan 1 nov. samma år öfverflyttades hon till lyriska scenen, där uppträdande i mindre roller, tills hon 1 juli 1851 definitivt anställdes som skådespelerska och sängerska, då under namn af fru Strandberg, sedan hon 1 maj samma år ingått äktenskap med den firade tenorsångaren Olof Strandberg.

Efter sin debut som *Belli* i »Alphyddan» fick hon samma år öfvertaga *Elisetta* i »Hemliga giftermälet», där kritiken sade, att hennes i höjden något gälla stämma var af god verkan. Om hennes *Susanna* i »Figaros bröllop» yttrade Bauck att hon utmärkte sig såväl genom lätt behag som mycken urskiljning och lefvande känsla. Straxt

därefter fick hon äfven *Orsino* i »Lucretia Borgia» och inträdde därmed i sferen af sina ynglingatyper, dem kanske ingen på vår operascen gifvit med mera friskhet och hurtighet än hon. Om ock hennes *Cherubin* måhända blifvit öfverträffad, så kan detta knappt sägas om hennes *Urbain* i »Hugenotterna» eller *Carlo Broschi* i »Hållten hvar». I »Trollflöjten» fick hon till en början endast en tärnas roll, men det dröjde ej länge innan hon där förvandlades till den retande *Papagena*. Efter hennes lifliga utförande i Adams »den döfve» uppträdde hon följande år som *Violetta* i Herman Behrens' liknämnda opera. Då »Don Juan», 1856 gafs i ny utstyrsel och öfversättning, återgaf hon *Zerlina* i denna opera på ett utmärkt sätt, likaså därefter *Jenny* i »Hvita frun» och *Jemmy* i »Wilhelm Tell». Till det årets triumfer hör äfven hennes älsklige *Benjamin* i »Josef», hvarpå 1857 följde den »muntra fru» *Page* samt *Antonio* i Grétrys klassiska »Richard Lejonhjerta», som då återupptogs, 1858 *Bobinette* i Foronis sprittande »Advokaten Pathelin», *Matilda* i »Joconde», och framför allt den tjusande *Fatima* i »Oberon», samt 1859 *Cecilia* i »Gustaf Vasa» och *Iulli* i Berens' förträffliga opera. Till 50-talet höra väl ock hennes *Elisa* i »Sömnängerskan», *Clotilda* i »Norma», *Diana* i »Kronjuvelerna», En hofdam i »Kung Carls jagt», *Emelie* i »Målaren och modellerna», *Anna* i »Friskyttaren» och »Värmländingarna»; kansky också *Henriette* i »Muraren», *Petronella* i »Svarta dominon» och *Nancy* i »Martha», där hon äfven gjort titelrollen — hvad man knappt skulle tro, eftersom hennes genre var allt annat än den sentimentala.

På 60-talet anteckna vi — med reservation för möjligheten af misstag på något årtal — följande nya roller, nämligen 1860: *Didier* i »Frondörerna»; 1861: *Zuleika* i »Brödraskulden», *Magdalena* i »Rigoletto»; 1862: *Siebel* i »Faust», *Zulma* i »Estrella de Soria», *Valentin* i »Fortunios visa»; 1863: *Mme Thibaut* i »Villars dragoner»; 1865: *Jacqueline* i »Läkaren mot sin vilja», *Lilla* i »Drottning Elviras saga», *Ris-pah* i »Qventin Durward», *Sköna Helena*; 1866: *Blonde* i »Enleveringen», *Markisinnan* i »Marco Spada», *Lisa* i »Hertig Magnus», *Anna-Stina* i »Riddar Blåskägg»; 1868: *Stefano* i »Romeo och Julia», *Mazetto* i »Sylvia», *Pagen Eric* i »Ungmörs kusin» af John Jacobsson; 1869: *Alison* i »Förtrollade katten», *Ritta* i »Zampa» — att förtiga smärre roller i »Doktorn och apotekaren», »Prinsens trumpetare», »En egendom till salu», »Den nye egendoms herrn» m. m. Bländ allt detta berömdes särskildt hennes »lilla täcka, retande Blonde». I Gounods »Sylvia» var det hennes framställning som jämte Uddmans något öfverskyldte bristen på handling.

Största uppseende väckte hennes Sköna Helena. »Hon spelade sin rol con amore» — säger en biograf i Svenskt Teatergalleri — »och gjorde som det varit att vänta, en verklig furore i den samma. Först och främst måste hela Stockholm se och återigen se den yppiga medtäflarinnan till skönhetsens gudinna i hennes retande antika dräkt, och sedan började ett formligt vallfärdande från alla, äfven de aflägsnaste landsdelar i samma ändamål. Inför denna kolossala framgång hade den sent vaknade kritiken ingenting att betyda; dess bannstrålar parerades vid styckets femtioåriga jubileum med några nya kupletter, dem k. teaterns dåvarande literatör och sedermera lyriska intendent lade i Helenas mun, och i hvilka hon uttalade sin lifliga förvåning öfver att man kunnat taga anstöt af någonting så oskyldigt. Publikens förblef trogen, och ännu ett halft hundra gånger förmådde Sköna Helena att fylla Dramatiska teaterns salong. Det kan icke bestridas, att oaktadt den öfverlägsna talang, som fru Strandberg nedlade på denna rol, det likväl varit bättre för henne, om hon kunnat undgå den. Men skulden är i alla fall icke hennes, utan den k. teaterdirektionens, af hvars hand hon mottagit den.»

Ändå värre var det när hon måste framträda som *Anna-Lisa* i »Riddar Blåskägg», då kritiken formligen beklagade att hon nödgades framställa denna vedervärdiga roll.

År 1870 fick hon ännu en ung rol, näml. *Mirza* i »Lalla Rookh», men det torde varit den sista. Eljest började hon öfvergå till de äldres fack, i samma mån som hennes blifvande sonhustru, *Wilhelmina Strandberg*, f. *Söhrling*, småningom öfvertog de yngre. Så förvandlades *Jemmy* till sin mamma *Hedvig*, *Jenny* till gamla *Margareta*, *Susanna* till *Marcellina* (ett namn som fru S. äfven burit i »*Fidelio*» och »*Barberaren*»).

Vidare fick hon sedan i »*Faust*» sjunga *Marta*, *Gertrud* i »*Romeo*» och *Julia*, *Ragnhild* i *Den bergtagna* (1874) markisinnan *de Moncontour* i »*Kungen har sagt det*» och *Streckenfelt* i »*Regementets dotter*», *Henriette* i »*Muraren*».

De få försök hon gjorde i det tragiska facket, såsom *Alice* i »*Robert*» och *Ortrud* i »*Lohengrin*» slog ej lika väl ut. Hennes begränsning och storhet låg däri att hon var en af de mest typiska subretter vår opera någonsin ägt.

Vid operans jubileum 1882 uppträdde hon i »*Den bedagne Paschan*», som man tillskrifvit *Gustaf III*, och erhöi då medaljen *Literis et artibus*. Ännu år 1888 hade hon en ny roll nämligen *hushållerskan* i »*Hårdt mot hårdt*» och tog d. 9 mars 1889 afsked från operan som *Betly* i »*Alphyddan*» och *Markisinnan* i »*Regementets dotter*».

Den naturliga klaverteknikens grundprinciper, fastställda med afseende å den moderna stilens fordringar.

Af Gösta Wahlström.

II.

(Forts. o. slut.)

Mästaren frågar icke efter om det skall vara så eller så och hvarför, ty han bär så att säga inom sig själf den röda tråd som leder mot fullkomligheten; med blicken riktad mot höjden leder han sig fram längs denna tråd utan att ett ögonblick behöfva tvifla om vägen. Han kan visserligen samla intryck och lärdomar utifrån, reflekterar ej vidare däröfver, och så kan det möjligen hända att han till t. o. m. vid undervisningen låter eleven följa en metod, hvars nytta eller skada han själf ej pröfvat.

Men äfven i de fall, där läraren insatt, att de regler han vid sina egna studier delvis följt eller trott sig följa af honom sedan aldrig kunna tillämpas i praktiken, skall han likväl mången gång stå villrådig inför eleven, då det gäller att fastställa de funktioner, hvilka ligga till grund för ett korrekt utförande af en teknisk form, som eleven icke instinktivt genast behärskar. Såvida läraren icke äfven teoretiskt sedt är fullt medveten om hvilka muskler eller system af sådana vid hvarje särskildt tillfälle skola samverka och huru och hvar tyngdpunkten, hufvudkällan för kraften eller energin bör placeras o. s. v., skall det oftast för honom vara svårt om ej omöjligt att hos eleven spåra felet vid ett oriktigt utförande af en sak liksom det därvid å elevens sida själfallet måste bereda ännu större svårigheter att ur lärarens utförande därpå komma till insigt så väl om sitt eget missgrepp och orsakerna till detsamma, som jämväl grunden för det riktiga sättet. Har eleven emellertid uppfattat en sak någorlunda i öfverensstämmelse med det naturliga, så är det ju från lärarens sida rent af ett brott, att, som så ofta sker, i stället för att för eleven klargöra det som ännu brister och söka afhjälpa detsamma, påtvinga denne en »metod», som han efter långvariga studier, sedan han kommit till insikt om dess gagnlöshet, måste fördöma och öfvergifva, för att ersättas med något bättre, såvida icke denna metod redan hunnit ruinera honom.

Det är sant, att i den högre tekniken det rent individuella spelar en ganska betydande roll, och att saker, som för den ena falla sig enklast och naturligtast på ett sätt, af den andra lättare lösas något annorlunda, beroende af vissa anatomiska och fysiologiska afvikelser i spelapparaten. Här torde väl ej ens den skickligaste pedagog alltid kunna döma, hvad som för en hvar vore det bästa, utan blir det ele-

vens sak att pröfva och välja. Dock är det härvid hufvudsakligast fråga om tekniska problem, som förekomma på ett stadium, då eleven redan nått en sådan ståndpunkt, att hans smak och omdömesförmåga är nog högt utvecklad för att därvid själf kunna afgöra, och falla de därför utom ramen för vår uppsats.

(Finsk Musikrevy.)

Ett och annat ur Offenbachs lif.

Såsom ett bevis på den lätthet, med hvilken han komponerade, kan anföras ett litet drag från tiden för hans anställning vid Théâtre Français. Alfred de Musset skulle ha sin *La chandelier* uppförd, och i den samma skulle inläggas en liten sång för styckets älskare. Musset kom en dag in till dåvarande direktören Arsène Houssaye, och bad denne att bli presenterad för Offenbach, om hvilken han hört talas, och han ville be honom komponera det omnämnda numret. Offenbach, som händelsvis fanns tillstädes, tillkallades, förklarade sig villig och bad att genast få texten, då han på stående fot ville komponera sin musik. Fem minuter efter sedan han fått boken, gnolar han en liten förtjusande melodi och författaren är hänryckt. Delaunay, som skulle utföra älskarens roll, kallas till, Offenbach gnolar nu melodien äfven för honom — men på samma gång Delaunays talstämma är den mjukaste och mest smekande, man kan få höra, är hans sångröst en mörk, ful baryton. Här var intet att göra. Delaunay måste recitera verserna; men sången kom till heders ändå i den sedermera komponerade, äfven här i Stockholm uppförda operetten »*Fortunios visa*», som är byggd på Mussets stycke.

Man har mycket talat om Offenbachs utpräglade själfkänsla och hans afgundning af sin egen talang; men man glömmar, att den konstnär, som icke går till sitt arbete med den bestämda öfvertygelsen att han skall öfverflyga alla sina medtäflare, mycket lätt riskerar att duka under i kampen. Wolff säger mycket träffande: Ödet hade skänkt honom en mycket älskvärd sånggudinna, som i stället för att strida med konstnären strök med handen genom hans hår och sade till honom: »du är den störste och vackraste». Och Offenbach trodde det, och hvad hans rivaler hviska för sig själfva, då de stå ensamma framför spegeln och beundra sin bild, det sade Offenbach högt till alla och hvar som helst. Hans fåfänga var naivare än de andras, det var hela skilnaden. Och utan detta själfkörtroende, denna själfkänsla, skulle Offenbach ha dukat under, då de onda tiderna infunno sig, därom kan man vara viss. Och hvarför skulle

han icke ha haft denna själfkänsla? Det fins icke många komponister, som uppnått större popularitet och haft talrikare succés'er än han. Därför föreföll honom också ingen beundran för stor, ingen hyllning för öfverdrifven. För fem år sedan tillbragte han sålunda ett par veckor vid badorten Etretat. Man kom stöter om att bereda honom ett storartadt mottagande. Man plundrade i hast en af hans vänners vapensamling och rustade ut tolf hillebardier, som därpå uppställdes i rad utanför hotellet. En pojke paraderade på en åsna med kursalens stora flagga i hand, och en fyrverkare placerades på hotellets balkong med order att tända eld på ett fyrverkeri, då Offenbach visade sig. I samma ögonblick vagnen kom körande smattrade raketterna, solarne snurrade rundt, en trumslagare slog honnör, hillebardiererna skyldrade och Albert Wolff, som bodde på hotellet, trädde gravitetiskt kompositören till mötes med hotellets nycklar på ett fat. Van vid popularitetens vildaste infall, förstod Offenbach icke skämtet; han fick tårar i ögonen och utbrast till Wolff: »Det är för mycket, det är verkligen allt för mycket!»

Ville man se Offenbach i sitt rätta element, så skulle man se honom vid en repetition. I hemmet satt han under de senare åren helst med slutna ögon begrafven i en länstol, insvept i en pälsbrämad nattrock, undvikande att tala för att så mycket som möjligt spara sina krafter. Då det led framåt frukosttiden, lät han sin betjänt kläda sig, satte sig till bords, åt i största hast en obetydlig och tände så omedelbart en stark cigarr. Då klockan blifvit elfva och han skulle på repetition, blef han inpackad i en päls, buren in i en hermetiskt slutet vagn, och så bar det af till teatern. Han kom gärna en stund före repetitionen och gick då upp i direktörens arbetsrum, där han började utveckla de modifikationerna, som fallit honom in sedan föregående dag. Han rättade och förbättrade ända in i sista minuten; så blef t. ex. den bekanta melodien i »Sköna Helena»: »I en skog på berget Ida tre gudinnor» etc. skrifven och tillagd samma dag stycket skulle uppföras första gången. Så snart registörens klocka förkunnat att repetitionen började, var Offenbach på scenen, där han satt i en stol vid rampen, omgifven af en hel stab, bestående af librettos författare, direktören, orkestterchefen m. fl. Man började där man slutade vid föregående repetition. Offenbach hörde småleende på, lutad mot sin käpp. Men så småningom förändrades uttrycket i hans ansigte: han för upp handen stolen, började svänga med käppen och ropade: Mycket bra, mycket bra — men det är platt inte som jag vill ha det! och så rusade han bort till de spelande och började sina rättelser. Och hade han en gång

kommit riktigt i farten, så kunde man vara tämligen säker på att han icke snart slutade. Särskildt visste de spelande hvad som väntade, då han kastade af sig pälsen och tog på sig en lättare öfverrock, samma gjorde hvems den var. Då blefvo hans rörelser friare och då for han omkring med obehjlad ifver, knuffande, utförande samma rörelser som de, allt under det han samtidigt svängde med käppen och stampade takten med fötterna, ända tills han nästan medvetlös sjönk ned på en stol.

Offenbachs familjelif var mycket lyckligt. Han var gift med en syster till den bekanta bonapartistiske deputeraden Robert Mitchell och efterlemnaren son och fyra döttrar. Att lema hem vid Boulevard des Capucines var en samlingsplats för konstnärer, literatörer och journalister, behöfver väl knappast sägas, och särskildt rådde här efter en första föreställning ett lif som säkerligen icke lätt glömmes af någon, som en gång varit med en sådan kväll. Hela Paris strömmade dit för att efter en premiär af någon hans operetter gratulera maestron; efter sumpén föredrogos den ena efter den andra af de melodier, som publiken under aftonen tilljublat sitt bifall och det hela slutade ofta med ett triumftåg genom hela våningen; några af de unga lyfte Offenbach och hans länstol på sina skuldror, alla de andra dansade rundt om aftonens hjälte, och så bar det i väg genom hela våningen, ibland nedför trapporna också.

Offenbach hade i sitt hem mottagning om fredagsaftnarna. En sådan dag hade en främling, en tysk diplomat, blifvit presenterad där af Albert Wolff, den kvice kassören i »Figaro», af tysk börd.

Det hörde till bruket vid dessa tillfällen att icke vara svartklädd, men diplomaten kom i sina bästa svarta kläder, med alla kraschanerna och ordnarna. Han var så stel, att han spred kyla omkring sig.

»Han måste tinas upp», anmärkte bataljmålaren Detaille.

»Javisst, låtom oss tina upp honom!»

»Men hur?»

I Offenbachs hus saknades aldrig idéer.

(Forts.)

(Insändt.)

Texten till »Sof i ro».

Undertecknad beder härmed att få genom eder ärade tidning rikta en fråga till den af vokalmusiken, speciellt den svenska kvartett-sången intresserade allmänheten:

I textböcker till kvartettsång förefinnes texten till sången »Sof i ro» af tysken Ferd. Möhring på följande sätt:

»Re'n mörkt det blir i kvällen
och tyst tar månen opp
en sång bland stjärnetjällen
så ljuf för molnens tropp.
Hans milda toner hviska
i rymden mig uppfriska» etc.

Nu bedes enhvar sångare som möjligen får dessa rader under ögonen att utfinna minsta reson i anförda rim, hvilka utgöra text till en af våra allra populäraste kvartetter.

Reflexionerna öfver sådana meningslösheter göra sig själfva, och jag tillåter mig högeligen betvifla att den ursprungliga texten haft anförda utseende.

Då jag själf icke har tillfälle att ransaka de urkunder som möjligen existera i förevarande fall, så tillåter jag mig att som positivt inlägg i frågan härjemte nedskrifva ett textförslag med, som mig synes, bättre öfversättning af den tyska texten

»Re'n mörkt det blir i kvällen,
helt tyst går månen opp,
och då bland stjärnetjällen,
så ljus blir molnens tropp.
Hans milda strålar hviska
i rymden, mig uppfriska» etc.

så kanske det kan bli litet mera stämning och äkta enkel poesi i sången »Sof i ro».

Som en blygsam önskan ber jag, få tillfoga att Herrar sångledare ville taga det lilla spörsmålet under ompröfning.

Gammal sångare.

Från scenen och konsertsalen.

Kungl. teatern.

- Sept. 29. Mascagni: *På Sicilien*; Leoncavallo: *Pajazzo*.
30. Gounod: *Faust*.
Okt. 2. Wagner: *Mästersångarne i Nürnberg*.
3. Hallström: *Den bergtagna*.
4, 15. Wagner: *Lohengrin*. (Lohengrin: hr W. Herold, gäst.)
5. Donizetti: *Leonora*.
7. Puccini: *Bohème*. (Rodolphe: hr Herold, gäst.)
8. Wagner: *Tannhäuser*.
9. Mascagni: *På Sicilien*. (Toriddo: hr Herold); Leoncavallo: *Pajazzo*. (Canio: hr Herold, gäst.)
10. Puccini: *Madame Butterfly*.
11. Mozart: *Trollflöjten*. (Nattens drottning, Pamina, Papagena: fru ar Bartels, Oskär, frk Lagergren; Tamino, Papagena, Sarastro, Monostatos, Förste talaren: hrr Malm, Mandahl, Sjöberg, Ericson, Wallgren; drottningens tjänor: frkn Larsén, Edström, fru Mandahl; 3 genier: frkn Hörndahl, Lindgren, fru Claussen.)
12. Bizet: *Carmen*. (Don José: hr Herold, gäst.)
13. Meyerbeer: *Hugenotterna*.

Oscarsteatern.

- Sept. 29, 30. Offenbach: *Den sköna Helena*. (Helena: fru Norrie, gäst; Adjax I och II: hrr Ullman, Ralf.)

Operett-teatern.

Sept. 29, 30. Paul A. Rubens: *Miss Hook*
Okt. 1—15. af *Holland*. (12/10 25:e gång.)
3, 10. *Den ondes besegrare*. (Matiné.)

Musikal. akademien.

Sept. 28. Konsert af hr John Forsell.
(För välgör. änd.) Ackompanjör:
kapellm. Järnefelt.
Okt. 1, 4, 7. Konserter af Harold Bauer.
8, 12. Konserter af fru Sigrid Arnold-
son-Fischhof. Biträdande pia-
nist: prof. Georg Adler.
13. Konsert af mr. Edouard Ris-
ler. (Chopin-afton.)

Gustaf Vasa-kyrkan.

Okt. 2. Konsert af orgelvirtuosen Bern-
hard Irrgang. Biträdande vio-
linist: hr Edward Witt.

Såsom Lohengrin, Rodolphe, Toridde och Canio har kammarsångaren Wilh. Herold äfven vid detta gästspel genom sin ypperliga stämma och sång samt dramatiska talang skördat rikt bifall och fortfar att uppträda som gäst. I Bohème har fröken Hörndahl, som nu är engagerad vid operan, försökt sig som Mimi med rätt god framgång. Hr Ödmann har i »Hugenotterna» efter hr Stockman sjungit Raoul och uppträdt i »Den bergtagna», som nu 80 gånger gått öfver vår operascen. Vid reprisen af »Trollflöjten» har fru Bartels fått öfvertaga Nattens drottningens svåra parti, sedan man nu ej har att tillgå fru Östbergs för detta mera tillräckliga talang och imponerande framställning. Herr Malm sjöng Taminos parti, hvilket gör sig bättre gällande med mindre kraftig, mera lyriskt mjuk framställning. Herr Sjöberg som Sarastro har ej till sitt förfogande den djupa bas partiet fordrar. Fru Oscar var, som vanligt, en lyckad Pamina och rollerna för öfrigt utfördes tillfredsställande.

»Den sköna Helena» har lockat »goda hus» till Oscarsteatern och fru Norrie i första rummet äfven nu blifvit firad som hjältinnan. Rösterna står henne bi ännu om än icke så frisk och fyllig som förr, och minspelet är fortfarande litet vågadt hos den »sköna» furstinnan. Fröken Berentz är en lyckad hurtig Orestes hr O. Strandberg en särskildt till sångpartiet ypperlig och behaglig Paris. Herr Strömbergs Menelaus är rätt kostlig, ehuru något öfverdrifven och låter komiken taga öfverhand öfver tydlig framställning i sång och tal. De öfriga lustiga figurerna, Calchas — Ringvall i främsta rummet, äro rätt lyckade, och uppsättningen lysande.

Af ofvan anförda konserter inträffade först hofsångaren John Forsells, till förmån för Stockholms småbarnshem, naturligtvis för fylld salong och entusiasmerad publik. Utom Södermans »Värfningen» sjöng han åtskilliga mest svenska äldre och nyare sånger. Hyll-

ningen med blommor etc. var själf-skrifven.

Musikdirektör Irrgang från Berlin hade på sin orgelkonsert i Gustaf Vasa-kyrkan rätt många åhörare. I preludium och Fuga, Ess-dur, af Bach, en rätt intressant Sonat öfver Ps. 94 af en ung komponist J. Reubke (1835—1858) samt Liszt's Fantasi och Fuga öfver namnet Bach, ådagalade han som orgelsolist stor förmåga. Violinisten Witt medverkade förtjänstfullt i en Sonat A-dur af Händel och Lento ur Rich. Strauss' violinkonsert op. 8 med orgel; hvarjämte 3 mindre orgelsoli af M. Reger utfördes.

Fru Sigrid Arnoldson hade talrika åhörare på sina båda konserter. Med sin icke stora men sympatiska stämma och konstnärliga behandliog deraf samt ej minst genom sitt enkla behagliga uppträdande förtjuste hon äfven nu publiken i fädernestaden. Med en och annan mindre exakt höjdtön och drill i högt läge öfversåg man gärna för det behagliga och artistiska i sin helhet. Som ackompanjör och solist biträdde prof. Adler (f. 1863, lärare vid Raff-konservatoriet.) För såväl fru Arnoldsons konserter som pianovirtuosernas, Bauers och Rislers, saknas här nu utrymme till närmare omnämnande, hvilket måste uppskjutas till följande nummer.

Musiknotiser från hufvudstaden och landsorten.

Kungl. teatern. Under inöfning äro Charpentiers »Louise» och »Per Svinaherde», Hallströms sagospel, samt Tschairowskys här aldrig förut uppförda opera »Spader dam», som kanske dock ej blir färdig till uppförande förr än i slutet af november. Pettersson-Bergers »Arnljot», som nu lär vara genomkomponerad, med musik alltigenom, torde först nästa år komma att få sin premiär.

Musikföreningen har börjat sin verksamhet för arbetsåret med repetition i Musikaliska akademien. Föreningen ämnar, alltiämt under professor Nerudas ledning, innevarande säsong framföra dels för vår publik nya, dels icke på länge hörda verk af Bach, Beethoven, Händel, Schumann, Palestrina m. fl. och hoppas äfven få på programmen uppta ett nytt svenskt tonverk. Inbjudan till abonnemangsteckning kommer snarast att utfärdas.

Borgarskolans musikaftnar komma under terminen att ges onsdagar i Musikaliska akademiens stora sal. Omväxlande med musikaftnarna ges i Viktoriasalen litteraturaftnar, liksom förut baserade på litteraturhistoriska inledningsföredrag, sjungen lyrik samt recitation, mestadels af episka dikter.

Bågklaviaturen. Den af australiern Clutsam uppfunna bågklaviaturen med tangenterna i bågform och något smalare än på den raka klaviaturen förevisades söndagen d. 10 okt. i Musikaliska akademiens orgelsal på inbjudan af Gust. Pettersson & C:s pianofirma. Klaviaturen var anbringat på en flygel af Zeitter & Winkelmanns fabrik, Braunschweig, och demonstrerades af dir. Albert Lindström, som framhöll den nya klaviaturens förtjänster såsom ökad oberoende öfver de högsta och lägsta oktaverna samt undvikande af nu nödiga och mera tröttande förändringar af kroppen och armarnas ställning. Före denna demonstration utförde hofkapellm. Henneberg å instrumentet kompositioner af Bach, Beethoven, Mendelssohn och Chopin. Bland de inbjudna märktes flera medlemmar af Musikaliska akademien, musikrecensenter, artister och musikvänner. Den nya klaviaturen kan utan särdeles stora kostnader anbringas på andra piano-instrument.

Konsert gifves d. 19 okt. af hofkapellm. Rich. Henneberg i Musikal. akademien, då han kommer att spela på den flygel med bågklaviatur, som nyligen här förevisats. Herr Henneberg kommer sedan att företaga en större konsertturné i landsorten.

Mazérska kvartettsällskapet började sina sammankomster för säsongen fredagen den 1 oktober i Konstånarsklubbens lokal. Som primarius efter hr Gustaf Molander, som flyttat till Göteborg, kommer hr Sven Kjellström att medverka.

Täflan för manskvartettkompositörer. Sällskapet för svenska kvartettsångens befrämjande inbjuder svenska tonsättare till sin sedvanliga pristäflan, till hvilken kompositionerna, försedda med motto och åtföljda af ett försegladt kuvert, innehållande kompositörens namn och adress, skola vara insända till Carl Johnns musikhandel, Stockholm, senast den 1 december 1909. Prisen äro å respektive 500, 300 och 100 kr. Som prisdomare fungera musikdirektör Aug. Körling, Ystad, kapellmästaren vid Lunds universitet Alfred Berg och musikdirektör Erik Åkerberg, Stockholm. (Se närmare annonsen å sista sidan.)

Sven Kjellström och Alfred Roth, som i dagarna avslutat en längre turné genom Norrland och mellersta Sverige, komma under innevarande månad att utsträcka turnéen till södra Sverige. Äfven Kristiania kommer att besökas.

Fru Schjerven till Kristiania. Fru Lykseth-Schjerven är från den 1 november engagerad för en längre tids gästspel å Nationalteatern i Kristiania, där hon bl. a. skall uppträda i »Aida».

Grefvinnan Casa de Miranda, som en tid varit sängliggande sjuk härstädes, afreste efter fullt tillfrisknande söderut d. 3 oktober.

John Forsell, som i landsorten gjort en afskedsturné och konserterat i Norrköping, Falun, Upsala etc. ger 20 okt. före sin afresa till Amerika en konsert här i Musikaliska akademien med biträde af hofkapellm. Järnefelt.

Konsertföreningens Berlin-konsert hvars program vi omnämnde i förra numret och som ägde rum i Blüthnersalen d. 5 okt. rönt fullständig framgång. Salongen var fylld och dirigenten Tor Aulin hälsades vid sitt inträde af varma välkomstapplåder som ej voro mindre intensiva efter Henri Marteau's utförande af Aulins violin-konsert n:o 3, c-moll. Äfven Berwalds Symfoni singulière och violinkonsert samt Alfvéns »Midsommarvaka» och Stenhammars »Midvinter» tycktes göra starkt intryck. Omkostnaden för konserten hade hr Marteau vänligt nog åtagit sig att bekosta men man hoppas att det talrika besöket skall kunna göra honom skadelös. Efter konsertens slut ägde en animerad festkollation rum å Kajserhof, hvarvid åtskilliga tal och skålar förekomm. Konsertföreningens ordförande, öfverdirektör May, som inlagt stor förtjänst med afseende på Konsertföreningens tyska konserter, särskildt denna, hade rest ned till Berlin för att öfvervara densamma.

Göteborg. En festföreställning egde rum på Stora teatern d. 15 sept. med anledning att då 50 år förflutit sedan teaterns invigning. Programmet upptog 1. C. M. Weber: jubelouvertyr; 2 Prolog af K. G. Ossian-Nilsson; 3 Förspel till »Lars Guttentjenest» af Felix Körling; 4 »Lars Guttentjenest», Göteborgsbilder från den stora ofreden i 7 tablåer af C. R. A. Fredberg, musik af Felix Körling. Under samma månad konserterades här, d. 20 af fru Bokken-Lassen, som gaf en visafn med luta, d. 24 af Fritz Kreisler, d. 25 af Sigrid Arnoldson, d. 26 af Ludvig Wüllner och d. 28 af Ruben Liljefors, en romans- och sonataföreläsning med biträde af sångerskan fru Clary Morales och violinisten Julius Ruthström. D. 1 okt. invigdes »Nya teatern» af Hjalmar Selanders teatersällskap. Samma dag gaf Wilh. Stenhammar en populär Beethovenafn med biträde af violoncellisten Cords, hvarvid han själf spelade solo 32 variationer, C moll, och Sonatine, G dur, op. 79 samt med hr Cords sonaterna G moll op. 5 n:o 2 och A dur op. 69. Dagen därpå gafs konsert af den berömda pianisten Frédéric Lamond, också en Beethovenafn med följande program: Variationerna C moll, Sonate pathétique, Sonata appassionata samt sonaterna i Ess dur, op. 31 n:o 3 och Ass dur, op. 26.

Göteborgs Orkesterförening gaf d.

3 okt. sin första populära konsert, då under Wilh. Stenhammars direktion utfördes: 1 Mozart: Uvertyr till »Figaros bröllop»; 2 Schubert: Balletmusik och entreakt ur »Rosamunda» samt 3. Marsch, H moll (instrum. af Liszt); 4 Söderman: Konsertouvertyr, F dur; 5 Grieg: »Hjertesår» och »Våren» för stråkorkester; 6. En. Sjögren: Festpolonäs op. 5. Den 5 okt. gafs en Chopin-afton af Edouard Risler.

Från våra grannland.

Helsingfors. 1 sept.—4 okt. Sedan teatern åter öppnat sina portar under den nya säsongen har endast å Finska T. givits en pjäs med musik, nämligen »Tukkijoella». På Brunnshusteatern har i första hälften af september fru Anna Norrie haft gästspel. Vid midten af samma månad har fru Teresa Carreno givit konserter. D. 21 sept. gafs konsert af sångerskan Maja Åkerman, med biträde af pianisten Merikanto. Filharmoniska sällskapet gaf d. 21 sin första Folk-symfonikonsert under dir. Kajanus' ledning och den 28 började de populära konserterna i Societetshuset, då programmet utgjordes af Sibelius-kompositioner. I Studenthuset gaf sedan sångerskan Agnes Poschner ett par konserter med biträde af hr Merikanto. Den 1 okt. konserterade här M. de Sicard, violinist- och kammarvirtuos hos drottningen af Rumänien, med biträde af filharmoniska orkestern under Anton Sitts direktion. D. 4 okt. konserterade violinisten Willy Burmester med biträde af den utmärkte pianisten Emeric Stefaniai.

Kristiania. 15 aug.—9 okt. Af pjäser med musik ha å Natualteatern denna tid uppförts »Maria Stuart i Skottland», »Sigurd Jorsalafar» och »Madame Butterfly» med Kaja Eide som gäst; å Fahlström teater »Dollarprinsessan» med Else Frölich som gäst och å Centralteatern »Läderlappen» (»Flagermusen») samt »Kynthia», opera i 3 akter af Chr. Danning och Wiers Jensen, med premiär d. 25 sept. 1 sept gaf Borghild Gundersen konsert med norskt program, d. 3 och 6 sept. konserterade pianisten Ignaz Friedman, d. 7 pianisten Judith Heber, d. 9 pianisten Anton Meyer. Den 11 sept. gafs konsert af Fritz Kreisler med biträde af pianisten Haddon Squire. Den berömda altsångerskan Tilly Koenen från Holland gaf konserter d. 15 och 18 september och sångerskan Magnhild Rasmussen en sådan d. 22 med biträde af pianisten Backe-Lunde. Mot slutet af samma månad gaf Harold Bauer tre konserter och violinisten Arthur Hartmann en sådan, biträdd af den franske pianisten André Dorival. Fru Bokken Lassen gaf d. 20 och 26 sept. visafn med luta, d. 25 gafs af

Sinding i Logens stora sal en orkesterkonsert. Rodolfa Lhombino (Holmboe-Schenström) gaf den 27 sept. en romansafn med biträde af pianisten Eyvind Alnæs, och den 1 oktober konserterade här m:me Cahier, primadonna contralto från hofoperan i Wien. Musikföreningen gaf sin första säsongskonsert d. 9 okt. med biträde af pianisten Edouard Risler. Programmen upptog: 1 Haydn: Symfoni »La reine»; Beethoven: pianokonsert, G dur; 3. Sinding: Rondo infinto; 4 Schumann: Etudes sinfoniques; Sibelius: »Finlandia». Den berömda pianisten Fréd. Lamond konserterade d. 4 okt. På Nationalteatern har givits ett par symfonikonserter, den ena i september med biträde af violinisten miss Kathleen Parlow, den andra d. 3 okt. med biträde af pianisten och komponisten Cleve, då programmet upptog: 1. Haydn: Symfoni n:o 9; 2 Cleve: Konsert n:o 2 B moll för piano och orkester (1:a gången); 3 Selmer: »La captive», »Introduction et danse espagnole»; 4 Cleve: Preludium, Stemning, Danse, Vals; 5 Tschaukowsky: »Der Sturm», orkesterfantasi.

Köpenhamn. 1 sept.—7 okt. Kgl. teatern, som började sitt spelår d. 1 sept., har af pjäser med musik sedermera uppfört »Elverhøj», »På Sicilien», »Drot og Marsk», »Bajader», »Carmen», »Jeanettes bröllop», jemte baletterna »Coppelia» och »Napoli». Kasino har under augusti fortsatt uppföra »Prins Incognito», 3 aktsopera af domkapellmästaren i Lund Preben Norderman, som förut fått en opera »König Magnus» uppförd i Hamburg. Den nya operan gjorde lycka i Köpenhamn och tonsättaren blef vid premiären flerfalldiga gånger inropad och hyllad. Därefter har teatern givit L. Falls »Den fränskilda hustrun».

Tivolateatern har uppfört »Nitouche» och Det ny Teater ihållande bjudit på »Dollarprinsessan». I Tivoli konsertsal ha givits flera Wagnerkonserter under den nye kapellmästaren Schnedler-Petersens ledning och under medverkan af operasångerskorna frökn. Borghild Bryhn och Krarup-Hansen samt operasångarne Edv. Agerholm, Peter Cornelius och Helge Nissen. D. 13 sept. gafs konsert af Ludwig Wüllner, d. 22 en sångafn af frökn. Augusta Noack, d. 23 konsert af Ruben Liljefors, biträdd af fru Clary Morales och hr Julius Ruthström. Fru Bokken-Lassen gaf i sept. en visafn med luta och i slutet af samma månad konserterade här Fritz Kreisler. Edouard Chopin gaf vid denna tid först en Chopin-sedan en Schumann-afton. D. 2 okt. gaf Sven Scholander här en visafn, d. 6 gafs en kyrkokonsert i Andreas-kyrkan af Bernhard Irrgang från Berlin med biträde af violinisten Edv. Witt och tenorsångaren Max Freuler.

Sällskapet för Svenska Kvartettsångens befrämjande

inbjuder svenska tonsättare till täflan om pris för flerstämmiga kompositioner för mansröster.

Kompositionerna skola vara skrifna till svensk text efter fritt val och utan ackompanjement, förbehållande sig sällskapet ägande- och förlagsrätt till de arbeten, som blifva prisbelönade. Tävlingsprisen äro 500, 300 och 100 kronor.

Såsom prisdomare fungera musikdirektören Aug. Körling, universitetskapellmästaren, fil. kand. Alfred Berg och musikdir. Erik Åkerberg.

Kompositionerna skola vara insända senast den 1 dec. 1909 till Carl Johnn's musikhandel, Järntorget 78, Stockhols St., och försedda med tydligt skrifvet motto, där af afskrift skall finnas å ett medföljande, försegladt kuvert, innehållande kompositörens namn och adress.

Icke prisbelönad, men lämplig komposition kan efter öfverenskommelse inköpas, hvarvid rätt att bryta medföljande namn sedel förbehålles.

Stockholm i Maj 1909.

Styrelsen.

(S. T. A. 233456).

I Musik- och Bokhandeln:

Populär

Piano-Skola

med

Klaviatur-Tabell

för noternas snabba inlärande.

Ny lättfattlig undervisningsmetod för barn, öfversatt och bearbetad efter

Prof. H. von Bocklet.

Häft. 3 kr., i pappband 3: 20, cloth-band 4 kr.

Elkan & Schildknechts Musikhandel,
28 Drottninggatan 28.

Rättelser.

I Anteros bref N:o 14 sid. 102, sp. 2 rad 6 skall efter tjänstlediga tilläggas: långt ifrån öfveranstänger sig — r. 15 uppfr. står: repertorar, läs: repertoar — r. 21 står: Guonods, läs: Gounods — r. 27 står: öfriga, läs: öfliga — r. 36 står: »Opéra-Comiques», läs: »Opéra-Comiques»; — Spalt 3 r. 9 uppfr. står: Liskovskas, läs: Lipkovskas — Sid. 103, r. 1 uppfr. står: Fréderik, läs: Fréderic — r. 4 ndfr. står: Eva, läs: Luisa.

OBS.! Vacker nyutkommen musik!

MENDELSSOHN- ALBUM

för piano, innehållande:

**Klavierstück, Scherzo, Gondel-
lied med Felix Mendelssohn-Bar-
tholdys porträtt.** Pr. Kr. 1: 25.

I musikhandeln och på Svensk
Musiktidnings Expedition.

SPELMÄN,

10 st. spelmanslåtar. upptecknade ef-
ter Lapp-Nils och andra norrländska
bondspelemän, erhållas franco mot in-
sändande af 1 kr. från

Alb. Holmbäck, ÖSTERSUND.

Obs.! Värdefull musik!

För piano, två händer.

SCHERZO

af Emil Sjögren

tillagnadt fru Valfrid Baxson Lind.

Pris 1 kr.

SVENSK MUSIKTIDNING'S EXPE-
DITION, Kammakaregatan 6.

PIANOLEKTIONER

efter bästa metod, ledande till god tek-
nisk och verkligt musikalisk utbildning,
meddelas af undertecknad till moderat
pris. Anmälan kan äfven ske skrift-
ligen. Mottagning kl. 9—10 f. m. och
3—4 e. m. Tel. Brunkeberg 14 97.

Kammakaregatan 6, 1 tr. öfv. gården.
Frans J. Huss.

J. LUDV. OHLSSON

STOCKHOLM.

Hamngatan 18 B.

Flyglar, Pianinos och Orgelharmo-
nier af de bästa svenska och utländ-
ska fabriker i största lager till bil-
ligaste priser under fullkomligt an-
svar för instrumentets bestånd.

Obs.! Hufvuddepôt för Blüthners
och Rönischs världsberömda
Flyglar och Pianinos.

J. G. Malmström
**PIANINON
FLYGLAR**
Göteborg.

Anbud

å rengöring, lagning, omintonering och
stämning af Hvellinge kyrkas orgel kunna
ingifvas före den 21 okt. 1909. Närmare
meddelar

Kyrkorådet,
adr. Hvellinge.

- Innehåll -

Jacques Offenbach (med porträtt). —
Charlotte Strandberg (med porträtt). —
Den naturliga klaverteknikens grundprin-
ciper, fastställda med afseende å den mo-
derna stilens fordringar, II, af Gösta Wahl-
ström (forts. o. slut.) — Ett och annat ur
Offenbachs lif. — Texten till »Sof i ro»,
(insändt). — Från scenen och konsertsal-
len. — Musiknotiser från hufvudstaden och
landsorten samt från våra grannland. — An-
nonser.

— Svensk Musiktidning. —

Nordiskt Musikblad. — 29:de årg., — för hvarje musikaliskt hem —
utgifves 1909 efter samma plan som förut, innehållande **populär läs-
ning i Musikaliska ämnen, porträtter med biografier** etc. Tidnin-
gen utkommer två gånger i månaden (utom juli—aug.). Pris 5 kro-
nor pr år, lösnummer 25 öre. Prenumeration sker här å **Expedition-
en, Kammakaregatan 6, 1 tr. öfv. gården, i bok- och musik-
handel, å posten och tidningskontor. I landsorten** bäst å **posten.**

OBS!. Biografier och porträtt i N:o 1: Oskar Lejdström — Paul
Juon — Carl Lundmark; i N:o 2: Engelbert Humperdinck — Signe
Rappe (som Elsa i »Lohengrin»); — Bror Pettersson-Pernfelt; i N:o 3:
Felix Mendelssohn-Bartholdy — Hjalmar Arlberg — Ernst von Dohnä-
nyi; — i N:r 4: Eugène Ysaye — Wilh. Herold; i N:r 5: Ed. Risler —
Carl Lejdström — Wilh. Stenhammar; — i N:r 5: Irma Tervani —
Clary Morales; — i N:r 7: Fredrik Pacius — Sergei Kussewitzky —
Umberto Giordano; — i N:r 8: John Forsell; — i N:r 9: Ellison van
Hoose — Fr. Aug. Dahlgren — Andreas Randel; — i N:r 10: Erica
Wedekind; — i N:r 11: Josef Haydn; — i N:r 12: John Jacobsson —
Ivar Hedenblad — Oscar Byström; — i N:r 13: Sigrid Arnoldson —
Ludwig Wüllner — Fritz Kreisler.